

Opfølgende kortlægning af vildt og natur på Lindenberg Avlsgård

Teknisk rapport 1104-1

2011

Dansk Jagtakademi ÉSkrejrupsvej 31 ÉDK-8410 Rønne ÉTel +45 2033 2999

e-mail: nk@danskjagtakademi.dk Éwww.danskjagtakademi.dk ÉCVR 2002 7045

Om rapporten

Titel:	Opfølgende kortlægning af vildt og natur på Lindenberg Avlsgård 2010.
Nummer:	1104-1
Forfatter:	Niels Kanstrup.
Udgiver:	Dansk Jagtakademi, Skrejrupvej 31, 8410 Rønne. Tlf. 20332999. Email: nk@danskjagtakademi.dk.
Udgivelsestidspunkt:	1.4.2011.
ISBN:	87-92473-06-7
Opdragsgiver:	Foreningen af Dansk Herregårdsjægere og Lindenberg.
Finansiel støtte:	Foreningen af Danske Herregårdsjægere.
Sammenfatning:	Driften på Lindenberg Avlsgård er omlagt således, at der fra 2007 er etableret et jagtvæsen, der skal styrke vildtforvaltning og jagt på ejendommen. I 2008 gennemførte Dansk Jagtakademi en basis-kortlægning af vildt og natur på ejendommen. Baggrunden var et ønske om en status for vildt- og natursituationen på ejendommen med henblik på evaluering af den fremtidige forvaltning, herunder gennemførelse af en biotopplan som grundlag for udsætning af fasaner. I 2009 blev foretaget en opfølgende undersøgelse med en gennemgang af biotoperne og gennemført bl.a. optælling af agerhøne og hare. Nærværende rapport omhandler yderligere en opfølgning i 2010. Her har indsatsen været begrænset til biotopregistrering, gennemgang af tidligere udlagte ynglefugletransekter samt en haretælling. Lindenberg er desuden i 2010 inddraget i DMU's monitoringsprogram vedrørende biotopplaner, og der er foretaget registrering på to punkter på ejendommen.
Søgeord:	Vildtforvaltning, biotopplan, småbiotoper, Lindenberg.
Rapportform:	Rapporten og rapporterne fra de tidligere kortlægninger foreligger elektronisk og kan downloades på www.danskjagtakademi.dk .

1. Indhold

Opfølgende kortlægning af vildt og natur på Lindenberg Avlsgård.....	1
1. Indhold	3
2. Indledning.....	4
3. Formål og strategi	4
4. Metoder	4
5. Prioritering.....	5
6. Eksisterende data	5
7. Registreringer 2009.....	5
7.1. Landbrug.....	5
7.2. Småbiotoper og andre naturarealer.....	5
7.3. Dyreliv og vegetation	5
7.3.1. Pattedyr	5
7.3.2. Vegetation	6
8. Forvaltningstiltag	7
8.1. Opfølgning	7
9. Kortbilag.....	8
10. Bilag	9

2. Indledning

Driften på Lindenberg Avlsgård er omlagt således, at der fra 2007 er etableret et jagtvæsen, der skal styrke vildtforvaltning og jagt på ejendommen. Ejendommen er på ca. 600 ha og består af (centrale) arealer med konventionel planteavl samt (perifere) områder, der er lavtliggende og igennem de sidste år har været eksten-sivt dyrket. Der er fra 2008 iværksat vildt- og naturpleje m.h.p. udbygning af vildt- og jagtsektoren, herunder gennemførelse af en biotopplan, der for Lindenberg Avlsgård er gennemført foråret 2010.

Der har fra bl.a. godsets side været ønske om en kortlægning af den nuværende status for vildt og natur på ejendommen, således at der foreligger et grundlag for fremtidig evaluering af vildtforvaltningsindsatsen. Der er ligeledes ønske om eksterne bidrag til en plan for vildtforvaltningen, herunder til en biotopplan. Dansk Jagtakademi gennemførte på den baggrund en kortlægning¹ af det eksisterende naturindhold og gav forslag til fremtidige tiltag. Dette kan opfattes som en öär-nulö registrering i forhold til den ny vildtforvaltningsindsats på Lindenberg. Som følge heraf har der været ønske om gennemførelse af opfølgende undersøgelser, således at der efter en årrække foreligger en kontinuerlig beskrivelse af forvaltningen og naturtilstanden, herunder som effekt af den gennemførte biotopplan. På dette grundlag blev der fra august til oktober 2009 gennemført en öär-lö-kortlægning med opfølgning på biotopregistrering, ynglefugletransekter, agerhøns- og haretælling, fotodokumentation etc². Tilsvarende er der i sommeren og oktober 2010 foretaget en opfølgende undersøgelse, hvor biotoperne er gennemgået, og hvor der er foretaget en optælling på de tidligere udlagte sangfugletransekter, en haretælling den 5. oktober 2010 samt fotodokumentation. Desuden er der sikret ko-ordination med DMU i forhold til deres monitorering af vegetationen på udvalgte punkter.

Projektet er gennemført i samarbejde med godset og Foreningen af Danske Herregårdsjægere, der har finansieret kortlægningen. Der har været indhentet værdifulde råd fra forskellige parter, og konkret skal lyde en tak til skytte Niels Christian Nielsen, Frijsenborg og Jørn Pagh Berthelsen og Peter Wind, DMU, ligesom opdragsgiverne selv har bidraget substantielt til arbejdet.

3. Formål og strategi

Projektets hovedformål har været at etablere et registreringsmæssigt støttepunkt i forhold til den grundigere basiskortlægning i 2008, öär-lö-kortlægningen i 2009 og fremtidig registrering. Det er således et led i en strategi i forhold til det nationale overvågningsprogram for vurdering af effekten af de såkaldte biotopplaner udarbejdet som grundlag for udsætning af fuglevildt, således at erfaringer fra projektet kan bringes ind i dette arbejde.

4. Metoder

Mens 2008-kortlægningen anvendte både interviews, analyser af litteratur/kortmaterialer og feltregistreringer, er 2009 og 2010-registreringen primært foretaget ved feltregistrering, ligesom der er foretaget yderligere fotodokumentation.

Ejendommen har i forbindelse med kortlægningen været besøgt to gange, se tabel 3.1

Tabel 3.1 Besøg på Lindenberg i forbindelse med kortlægningen 2010

6. juni	Biotopregistrering, transektgennemgang, fotodokumentation.
5. oktober	Haretælling

Arbejdet i 2010 rapporteres igennem nærværende rapport, der foreligger elektronisk i form af en pdf-fil (denne). Til opdragsgiveren er desuden overleveret fotodokumentation.

¹ http://www.danskjagtakademi.dk/fileadmin/user_upload/NK/081101_rapport_Lindenberg.pdf

² http://www.danskjagtakademi.dk/fileadmin/user_upload/NK/100408_DJA_Teknisk_Rapport_1004-1_Lindenberg_2009.pdf

5. Prioritering

Det har ikke inden for projektrammen været muligt at kortlægge hele ejendommen, og der har været lagt vægt på de arealer, der forventes stærkest påvirket af de planlagte ændringer i drift. Bortset fra sporadisk registrering af råvildt, har der ikke været foretaget observationer på krat- og græsområderne nord og vest for avlsgården (dalstrøget syd for Lindene Å), og disse områder indgår ikke i kortlægningen. På samme måde har det ikke kunnet lade sig gøre at dække alle artsgrupper, og her har ligeledes været lagt vægt på centrale arter i forhold til de nævnte naturtyper.

6. Eksisterende data

Der har været foretaget en søgning på Miljøportalen, hvorfra der er indhentet foreliggende data fra DEVA-NO-kortlægningen. Her forefindes to rapporter, begge fra kortlægninger den 19. juli 2005 af kalkoverdrevene vest for Søndermark og Nordmark³. Der foreligger ligeledes data fra amtsregistreringer i 1990'erne.

7. Registreringer 2009

7.1. Landbrug

Ud af ejendommens samlede areal er ca. 420 ha i landbrugsmæssig omdrift. Status i 2008 var, at ca. 330 ha drives med typiske planteavlsafgrøder (raps, hvede, byg og frøgræs). Denne del er bortforpagtet. Ca. 90 ha er udlagt som miljøarealer, herunder ca. 45 ha med miljøgræs (10-årig MVJ, start 2004) og ca. 27 som vådeng (20-årig, start 2004). Vådengene er slået august-september 2009. En mark (Natfolden, 18 ha), der i 2008 lå brak (1-årig), er i 2009 drænet med en åben drængrøft og tilsået med vinterhvede. Afgrøder i juni og oktober 2010 fremgår af Bilag 1.

7.2. Småbiotoper og andre naturarealer

Der er i projektet foretaget en kortlægning af småbiotoper og andre naturarealer eksisterende i sommeren 2008 i landbrugslandskabet syd for avlsgården. Der er skelnet mellem småskove, arelle og lineære småbiotoper. Kortlægningen er foretaget dels ud fra ortofotos og dels ved feltregistrering (jf. tekniske anvisninger). Biotopernes fysiske dimensioner er registreret, og hver enkelt er identificeret med et koordinatsæt⁴ så tæt på midten af biotopen som muligt, således at den til enhver tid kan identificeres på elektronisk kort. Biotoperne er navngivet, og deres vegetationstyper er beskrevet i grundtræk, ligesom deres alder siden sidste væsentlige driftsmæssige omlægning (jordbearbejdning, slåning, afdrift, tilplantning etc.) er registreret/skønnet. Registreringen fremgår af 2008-rapporten, hvor der også er en oversigt over tiltag i 2008.

7.3. Dyreliv og vegetation

Der er i 2008 foretaget registrering af dyreliv og vegetation igennem generelle observationer (typisk bilruter på vejene), transekter til fods, feltregistreringer, målrettede optællinger etc. Der er i 2009 foretaget registrering af hjortevildt, hare, ræv og agerhøne. I 2010 er foretaget følgende opfølgende registreringer:

7.3.1. Pattedyr

Hjortevildt

Ved haretællingen (se afsnit om hare og kort 9.3) blev talt 137 stykker råvildt mod 37 i 2008 og 81 i 2009 (Figur 1). Forskellen er ikke nødvendigvis udtryk for en tilsvarende relativ øgning i bestanden, men resultatet støtter en generel konstatering af, at bestanden er øget markant og nu har overskredet det bæreevneniveau på ca. 100 dyr, som blev anslået i 2008. Der er i bukkejagtsæsonen 2010 nedlagt 10 voksne bukke, fortrinsvis i kratområderne mod nord. Der er samlet nedlagt 53 stk. råvildt i jagtsæsonen 2010/2011.

Der er ikke registreret fod af dåvildt under feltregistreringerne i 2010.

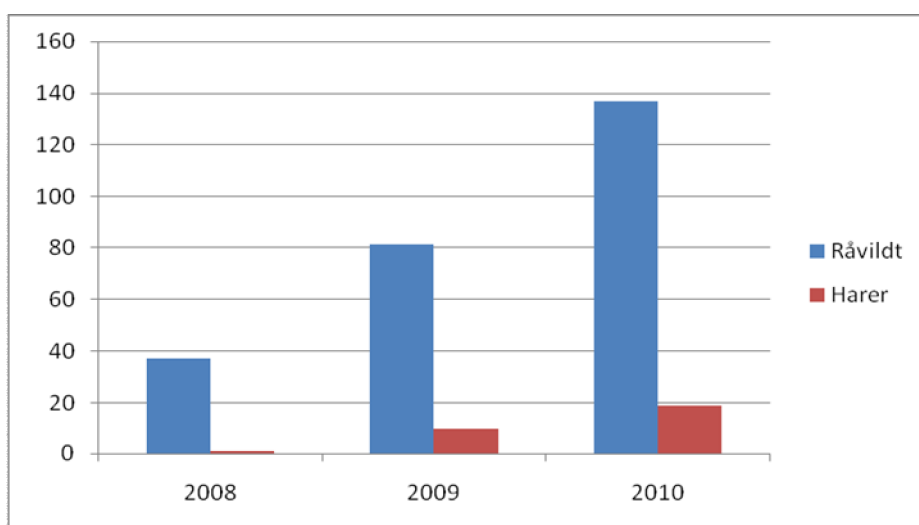
³ <http://www.naturdata.dk/formshow.aspx?AktId=283572> og <http://www.naturdata.dk/formshow.aspx?AktId=283571>

⁴ Alle angivet i minut-notifikation under 56° nordlig bredde og 10° østlig længde

Hare

Den 5. oktober 2010 fra kl. 19-24 blev tilsvarende haretællingerne i efteråret 2008 og 2009 gennemført en haretælling efter DMU's anvisninger. Der blev her lyst fra alle veje i området samt ved kørsel på markerne, hvor dette var muligt. Det tilstræbtes at dække hele terrænet som tidligere år. Det vurderes, at arealerne blev grundigt dækket. Vejret var klart. Der var en let vind fra SV. Data og resultater fra registreringen fremgår af kort 9.3 og Figur 1. Der blev under den samlede tælling registreret 19 harer (skønnet: 11 ad og 8 juv). De tilsvarende tal fra 2008- og 2009-tællingen var hhv. 1 hare og 10 harer. Skytten på Lindeborg har ultimo april 2010 gennemført to tilsvarende haretællinger. Her var resultatet hhv. 21 og 23 harer.

Det større antal registrerede harer i 2009 og 2010 er uden tvivl et udtryk for en øget bestand, men det er ikke muligt på grundlag af tallene at kvantificere øgningen. Øgningen skal ses som et produkt af flere forhold, herunder formentlig både terrænmæssige forbedringer (afgrøder og habitatpleje), prædator kontrol (frem for alt af ræv) samt evt. mere generelle sæsonvariationer. Der er ikke nedlagt hare på Lindenberg siden den nye vildtforvaltningsstrategi er iværksat.

Figur 1. Udviklingen i det optalte antal rådyr og harer på tællingerne i 2008, 2009 og 2010.

Ræv

Der registreredes en ræv i forbindelse med haretællingen den 5. oktober (kort 9.3). Der er i 2008/2009 etableret en række kunstgrave, og jagt og regulering af ræv blev intensiveret allerede i 2007. I jagtsæsonen 2010/2011 er der nedlagt 54 ræve på ejendommen. Det vurderes, at der er en stor tilstrømning af ræve udefra, og en fortsat reguleringsindsats er vigtig i forhold til at nå målet for småvildtudviklingen. Der er i 2010/2011 taget initiativ til et samarbejde med naboerne nord for Lindenberg i forhold til regulering af ræv og kragefugle.

Småpattedyr

Der er ikke foretaget registrering af småpattedyr, men anbefalingen af en sådan (se 2008-rapporten) oprettholdes.

7.4. Fugle

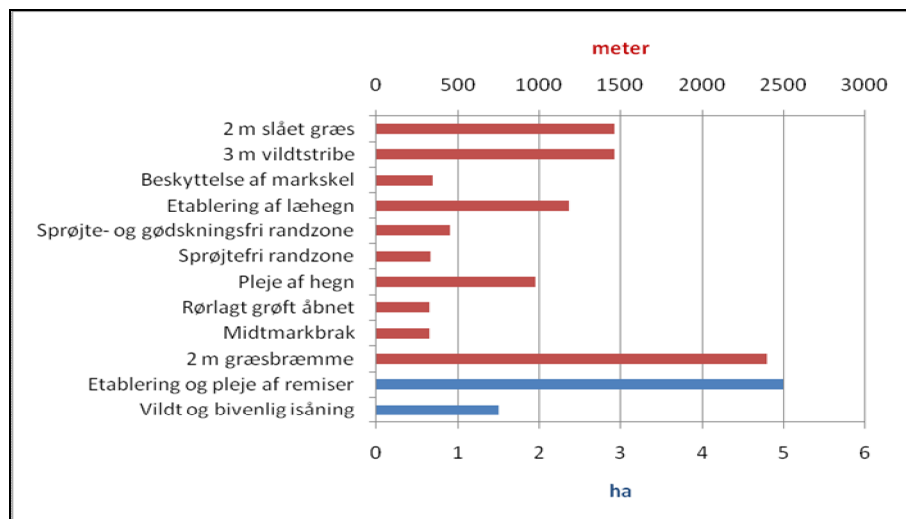
Den 6. juni 2010 blev de to transekter mod hhv. syd og vest gennemgået. På den sydlige registreredes 2 par sanglærker (et par ved Korshøj og ét ved Tornhøj) samt et par agerhøns på Korshøj. På den vestlige transekt registreredes et par torsanger. Der er ikke i 2010 foretaget en systematisk agerhøns tælling.

7.5. Vegetation

Der har ikke i 2009 været foretaget systematisk kortlægning af vegetation. Lindenberg er inddraget i DMU's biotopplan-monitoringerne i 2010 og der er gennemført prøvetagning på to stationer. Prøvetagning består af en arts- og en strukturanalyse. Resultatet vil indgå i DMU's afrapportering.

8. Forvaltningstiltag

Lindborg har henover vinteren 2009/2010 udfærdiget en biotopplan med henblik på fortsat udsætning af op til 7 fasaner pr. ha. Planen omfatter tiltag på i alt 33 delområder fordelt på de perifere arealer på ejendommen og i de fleste tilfælde i tilknytning til eller som pleje af småbiotoper, der blev registreret i 2008. Dermed er der tilsvarende tale om en fordeling mellem areelle og linjeformede biotoper. Af de areelle biotoper består 5 ha i restaurering og pleje af ældre granremiser, mens 1,5 ha er nyudlagt med vildt- og bivenlig isåning. 17 tiltag omfatter pleje og etablering af linjeformede biotoper, hvor pleje af læhegn og udlægning af græsbræmmer er de mest fremherskende tiltag. Figur 1 viser fordelingen af plejetiltag i biotopplanen.

Figur 1. Fordelingen af biotopplanens plejeforanstaltninger på linjeformede (rød) og arelle (blå) småbiotoper.

Biotopplanen er gennemført efter gældende vejledning og opfylder pointkravene til udsætning af op til 7 fasaner pr. ha.

8.1. Opfølgning

Nærværende kortlægning er gennemført som et registreringsmæssigt støttepunkt i forhold til basisundersøgelsen i 2008 og öår 1ö-registreringen i 2009. Samlet skal dette tjene som grundlag for evaluering af de planlagte vildtforvaltningstiltag, herunder særligt biotopplanen for Lindborg. Det anbefales på det grundlag, at der gennemføres fremtidige opfølgninger på undersøgelse, og at intensiteten og bredden af undersøgelsen øges bedst muligt.

10. Bilag

Mark	Areal	Plantedække juni 2010	Plantedække oktober 2010
Fjellerad	28,1	Vinterbyg	Vinterraps
Fjelleradeng	12	Afgræsset	Vinterraps
Nordmark	12,8	Vinterhvede	Stub
Søndermark	37,9	Vinterhvede	Vinterhvede
Møllemark	35,0	Vinterhvede	Stub
Henriksdalsmark	40,61	Frøgræs	Vinterhvede
Smedemark	56	Raps	Harvet stub
Østermark	23,74	Raps/hvede	Stub
Hjortestykket	4,8	Hvede	Udyrket
Åkrogen	7,61	Slået græs	Slået græs
Blåhvæsmarken	24,42	Vinterhvede	Vinterraps
Komdrupmark	26,9	Frøgræs	Vinterhvede
Dollerupmark	31,4	Vinterhvede	Vinterhvede
Natfolden	18,3	Vinterhvede	Vinterhvede
Blåhvædseng	9,6	Slået græsbrak	Slået græs
Storeng	24,3	Slået græsbrak	Slået græs
Komdrupeng	15,3	Slået græsbrak	Slået græs
Ernstpriseng	16	Slået græsbrak	Slået græs
Dollerupeng	8,9	Slået græsbrak	Slået græs

Bilag 10.1. Afgrøder/vegetationsdække juni 2010.